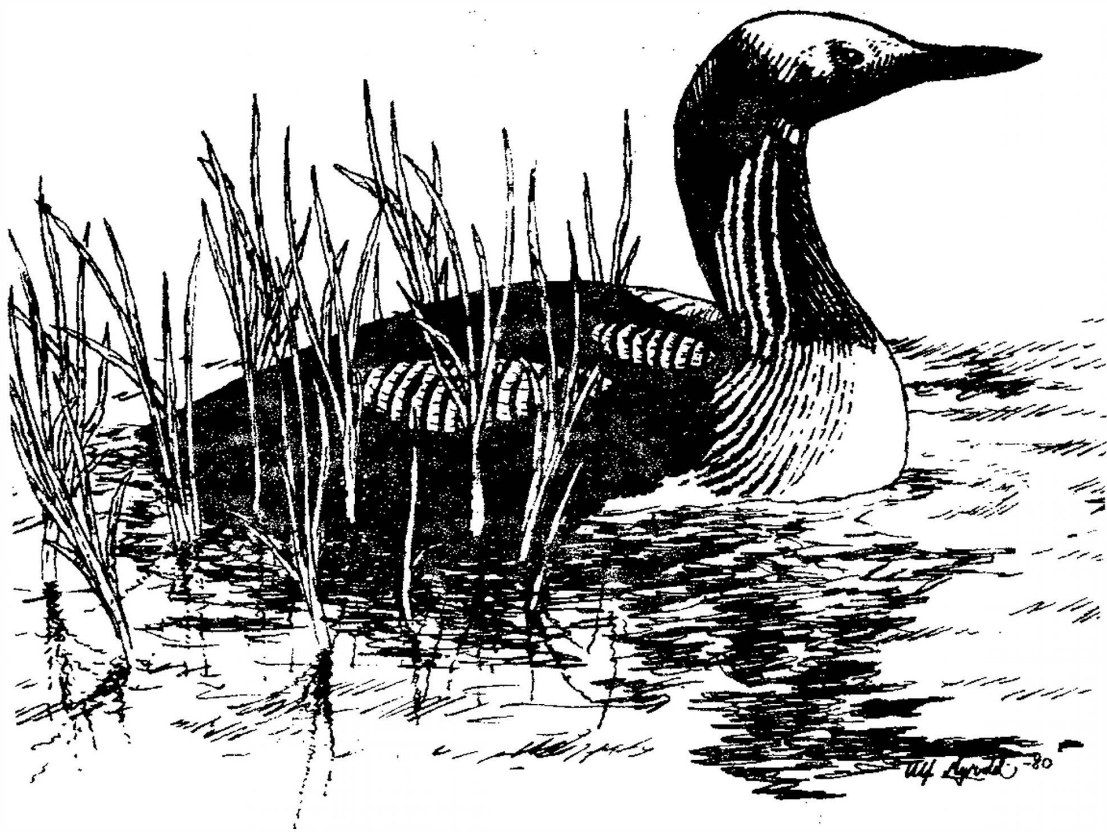

BUSKSKVETTEN

Nr. 1 * 1980 * 4. årg.

ORGAN FOR NORSK ORNITOLOGISK FORENING
AVDELING BUSKERUD

BUSKSKVETTEN

NR. 1 1980 4. ÅRG.

ORGAN FOR NORSK ORNITOLOGISK FORENING AVDELING BUSKERUD

I REDAKSJONEN:

Tom Schandy, Hauges gt. 74, 3000 Drammen. (Ansv. red.).

Morten F. Winness, Underlia 106, 3000 Drammen.

Dagfinn Kolberg, 3320 Vestfossen.

Geir Egil Roe, 3550 Gol.

BUSKSKVETTEN utkommer tre ganger årlig og sendes fritt til alle medlemmer av lokallagene i Buskerud.

Årsabonnement for ikke-medlemmer : Kr. 25,-.

Fylkesforeningens adresse er :

Norsk Ornitologisk Forening,

Avdeling Buskerud,

Postboks 288,

3001 Drammen.

Postgirokonto 3 35 84 88

Post og innbetalinger til **BUSKSKVETTEN** kan sendes denne adresse.

Artikkelstoff og bilder kan også sendes direkte til en av de ovenstående adresser.

Trykket hos OFFSET HURTIGTRYKK, Hauges gt. 74, 3000 Drammen.

Opplag: 400 eks.

FORSIDETEGNINGEN: STORLOM tegnet av *Ulf Myrvold*.

BAKSIDETEGNINGEN: Gråhegre tegnet av *Ulf Myrvold*.

INNHold:

s. 4 : Linnestranda - Rapport 1979

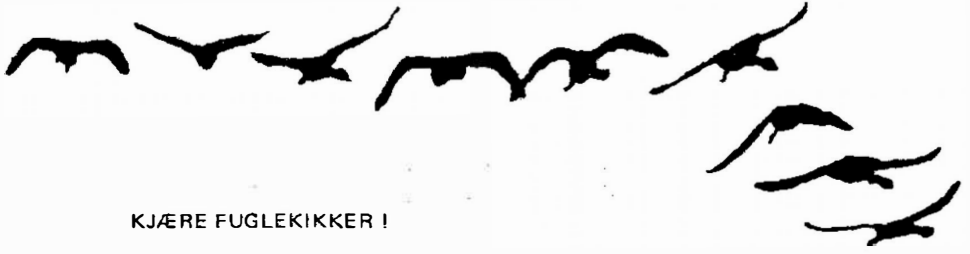
s.12 : Noen spesielle observasjoner fra Kolbergtjern i Øvre Eiker.

s.15 : Noen observasjoner fra Gol, våren 1980.

s.16 : Fuglelivet i Gol kommune.

s.21 : Nattravnhekkning på Hurumlandet.

s.24 : Atlasprosjektet i Buskerud.

KJÆRE FUGLEKIKKER !

Dessverre er det blitt vanlig i BUSKSKVETTEN at redaktøren åpner med å beklage at bladet er forsinket. Det er et meget forsinket nummer vi også denne gang presenterer, og det er ikke morro for en nybakt redaktør. Det er helt klart at redaksjonens viktigste oppgave må være å få BUSKSKVETTEN i rute igjen. Det er selvsagt mange grunner til et så forsinket nummer, og de fleste av disse må redaktøren ta skylden for. Et av de problemer som vi har hatt, og som medlemmene kan være oss hjelpelige med, er annonser. Få firmaer vil støtte et så spesielt tidsskrift med bare 400 eksemplarer i opplag. Dette nummer går derfor ut med underskudd. Det kan vi ikke gjøre hver gang. Derfor vil vi oppfordre enhver samvittighetsfull fuglekikker i vårt langstrakte fylke til å bidra med annonser, slik at vårt blad får leve.

Stofftilgangen til dette nummer har vært bra. Men det betyr ikke at du ikke skal sende inn stoff. Slik som situasjonen er nå (11/8-80) er det så å si ikke noe innkommet stoff til de gjenstående to numrene i 1980. Alle som ser på fugl i vårt langstrakte fylke skulle klare å rable ned en liten opplevelse, artikkel eller et synspunkt til resten av den ornitologiske del av fylket. Dette er ikke noe fagtidsskrift, så vi stiller ikke krav til manuskriptets oppbygning. Og er du ikke skrivefør, så skal vi i redaksjonen all-tids klare å gjøre det forståelig. Tegninger er også velkomne. Så vi håper publikum tar disse ord ad notam og er med på å skape et BUSK-SKVETTEN med et godt og variert innhold.

Og til slutt: Lykke til med fugletittinga nå under høsttrekket - og husk å la oss i redaksjonen få del i observasjoner og resultater etterpå!

RED.

LINNESSTRANDA - RAPPORT 1979.

Jens Erik Nygård

Observasjonsvirksomheten har også i 1979 vesentlig vært knyttet til ringmerkingen. Totalt er det samlet inn observasjoner fra 54 dager, derav 36 da det ble drevet ringmerking.

Dette ga 4 nye arter, grågås, "storfalk", myrhaug og rugde. Fem arter ble ringmerket for første gang, grågås, svarttrost, trekryper og stjertmeis.

Det ble drevet med ringmerking færre dager enn i 1978, spesielt i august, noe som førte til få merkede løvsangere. Dermed ble det bare merket 668 fugl av 37 arter.

Den seine starten på høsten førte også til at vi gikk glipp av mye av vader-
trekket og andre tidlige arter.

I løpet av høsten ble arbeidsforholdene våre sterkt forbedrede. Ringmer-
kingshytta ble flyttet fra den skogen som hadde vokst opp rundt den, og ut
til stranda. Med utkikkplattform på taket har vi nå god utsikt over fjorden
og i alle himmelretninger. Dermed skulle det være håp for bedre observa-
sjonsdekning i framtida.

Denne rapporten bringer resultatene av ringmerkingen, og de viktigste
observasjonene. For sammenligning med tidligere år, henvises til Nygård ⁷⁹
Alle ikke-behandlede observasjoner i denne, er siden godkjent av LRSK og
NNSK. Artslista i denne rapporten følger Voous 77.

Følgende skal takkes for å ha bidratt med observasjoner:

Rolf Andersen
Tor Breivik
Arne Frøiland
Tore Gunnarsen (TG)
Jørn Jensen
Jens Erik Nygård (JN)

Tom Schandy
Per Ole Syvertsen (PS)
Øivind Syvertsen
Per Sølverud
Morten Viskum

RINGMERKINGSRESULTATER

ART	1977/78	Vår-79	Høst-79	Tot.-79	Tot.-77-79
Grågås	-	1	-	1	1
Myrrikse	1	-	-	-	1
Grønstillk	1	-	-	-	1
Strandsnipe	3	-	-	-	3
Enkeltbekkasin	5	-	-	-	5
Kvartbekkasin	1	-	1	1	2
Hornugle	1	-	-	-	1
Tårnseiler	3	-	-	-	3
Isfugi	1	-	-	-	1
Flaggspett	2	-	-	-	2
Dvergspett	1	-	-	-	1
Sandsvale	14	-	-	-	14
Låvesvale	21	-	2	2	23
Trepiplerke	5	-	1	1	6
Hæipiplerke	21	3	-	3	24
Gulerle	9	-	-	-	9
Linette	27	6	-	6	33
Tornskate	5	-	-	-	5
Stær	1	3	-	3	4
Nøtteskrike	1	-	-	-	1
Skjære	5	-	2	2	7
Gjerdsmett	4	-	-	-	4
Jernspurv	33	1	2	3	36
Gresshoppesanger 1	-	-	-	-	1
Sivsanger	3	-	-	-	3
Myrsanger	3	-	1	1	4
Rørsanger	91	-	30	30	121
Gulsanger	4	-	-	-	4
Hagesanger	41	-	1	1	42
Munk	30	1	11	12	42
Tornsanger	34	-	2	2	36
Møller	10	1	-	1	11
Løvsanger	704	24	54	78	782
Gransanger	41	3	4	7	48
Hagefluesnapper 21	-	-	-	-	21
Gråfluesnapper 2	-	-	-	-	2
Buskskvett	22	-	-	-	22
Rødstjert	13	-	2	2	15
Rødstrupe	167	26	39	65	232
Blåstrupe	45	1	10	11	56

Art	1977/78	Vår -79	Høst -79	Tot.-79	Tot.-77-79
Gråtrost	73	4	15	19	92
Svarttrost	-	-	2	2	2
Rødvingetrost	42	3	7	10	52
Måltrost	5	1	1	2	7
Stjertmeis	-	-	10	10	10
Løvmeis	7	-	4	4	11
Grønmeis	6	-	3	3	9
Blåmeis	217	1	72	73	290
Kjøttmeis	86	3	27	30	116
Trekryper	-	-	2	2	2
Gråspurv	7	-	-	-	7
Pilfink	10	-	-	-	10
Bokfink	10	2	1	3	13
Bjørkefink	1	-	1	1	2
Grønnfink	4	-	-	-	4
Grønnsisik	104	1	68	69	173
Stillits	1	-	-	-	1
Tornitisk	4	-	-	-	4
Gråsisik	-	-	100	100	100
Dompap	3	-	2	2	5
Gulspurv	13	-	2	2	15
Sivspurv	472	59	45	104	576
	2462	144	524	668	3130

LOKALE KONTROLLER 1977-79.

ART	ant. merket	samme sees					tot.
		+ 1 mnd	2.sees	3.sees	4.sees	5.sees	
Linerle	33	1		1			2
Myrsanger	4	1					1
Rørsanger	121	1		2			3
Løvsanger	704		4	3			7
Rødstrupe	232	2					2
Gråtrost	92				1		1
Rødvingetrost	52		2	1	1		4
Løvmeis	11	4		2			6
Grønmeis	6	1	1				2
Blåmeis	290	33	5	8	1	3	50
Kjøttmeis	116	14	4	5			23
Pilfink	10			1			1
Sivspurv	576	4	14	13	4	2	37

NYE GJENFUNN

LØVSANGER (*phylloscopus trochilus*)

Oslo BB 25.393

*1K 07.08.78 (JN)

v 26.06.79 Fagerstrand (59°44'N-10°36'E)
Nesodden, Akershus. 20 km E.

RØDSTRUPE (*Erithacus rubecula*)

Oslo CB 27.208

gjenfelt fra 1978

*2K 02.05.78 (JN)

x 18.02.79. Port de Bouc (43°24'N-04°59'E)
Bouches-du-Rhone, Frankrike. 1850 km SSW.

GRÄTROST (*Turdus pilaris*)

Oslo JB 05.614

* 2K+ 06.05.78 (JN)

v Sommer-78. Lier (59°47'N-10°15'E)
Lier, Buskerud. ubet. forflytning.

BLÅMEIS (*Parus caeruleus*)

Oslo CB 33.269

* 1K 06.10.78 (JN)

+ 03.04.79 Røllieshaugen (59°39'N-10°14'E)
Sænde, Vestfold. 10 km SSW.

SIVSPURV (*Emberiza schoeniclus*)

Oslo CB 39.627

* 2K+ 15.09.79 (JN)

v 25.09.79. Bad Oldesloe (53°49'N-10°23'E)
Kr. Stormarn, Schleswig-Holstein,
Vest-Tyskland. 680 km S.

KONTROLLER AV FUGL MERKET

ANDRE STEDER

GRØNNFINK (*Carduelis chloris*)

København 9.603.624

* 2K 29.12.78. pandrup (57°14'N-
09°41'E) Jylland, Danmark.
v 13.04.79 (JN) 280 km N.

TEGNFORKLARING

1K - Flyvedyktig fugl i sitt første kalenderår.

1K - Fugl av ubestemt eller ubestemmelig alder, minst i første kalenderår.

2K - Fugl i sitt andre kalenderår eller eldre.

* - Merket uten tilknytning til røret. Hjemsted ukjent.

+ - Skutt eller på annen måte drept av mennesker

x - Funnet død, syk eller skadet og senere død.

v - kontrollert, dvs. fanget levende og sluppet med ring.

FULLSTENDIG ARTSLISTE PR.1/1-80.

Storlom
xToppydker
Horndykker
xStorskarv
xGråhegre
xKnoppsvane
xSangsvane
xGrågås
xCanadagås
Rustand
Gravand
xBrunnøkke
xKrikkand
xStokkand
xStjertand
Køkkand
xSkjæand
Taffelend
xToppand
xBergand
Havølle
xSvertand
xKvinand
Lappfalkand
Sifand
xLaksand
xMyrhauk
Hønsenhauk
xSpurvehauk
xFiskeørn
xTårnfalk
x"Storfalk" sp.
xFasan
Myrrikse
xSivhøne
xSothøne
Trane
xTjeld
xDverglo
xSandlo
xHeilo
Tundralo

x Vipe
Polarsnipe
Dverganipe
Tauxmincksnipe
Tundrasnipe
xMyrsnipe
Brushane
xKvartbekkasin
xEnkeltbekkasin
Dobbeltbekkasin
xRugde
Småspove
xStorspove
Sotsnipe
xRødstikk
xGluttsnipe
xSkogsnipe
Grønstikk
xStrandsnipe
Steinvevler
xHøttormåke
xFiskemåke
xSildemåke
xGråmåke
Polarmåke
xSvartbøk
Splitterne
xMakrellterne
xBydue
xSkogdue
xRingdue
xTyrkerdue
Gjøk
Kattugle
xHornugle
xTårnseiler
Isfugl
Vendehals
Gråspett
xGrønnspekk
xSvartspett
xFlaggspett

Hvitryggspett
xDvergspett
xSandspett
xLåvesvale
xTaksvale
xTrepilørke
xHeipilørke
xGulerle
Vintererle
xLinerle
xSidsvans
Gjerdsmett
xJernspurv
xRødstrupe
xBlastrupe
xRødstjert
xBuskskvett
Steinskvet
Ringtrost
xSvertrost
xGråtrost
xMåltrost
xRødingetrost
Grashoppesanger
Sivsanger
xMyrsanger
xRørsanger
xGulsanger
xMøller
xTornsanger
xHagesanger
xMunk
xGransanger
xLøvsanger
Fuglekonge
Gråfluesnapper
xHagefluesnapper
xStjertmeis
xLøvmeis
xGranmeis
xBlømeis
xKjøttmeis

Samlet de 1

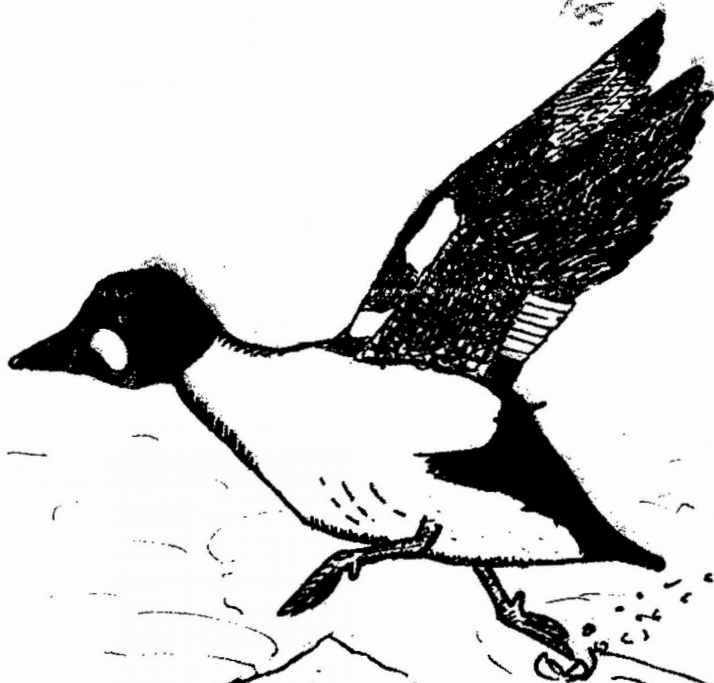
Spettmeis
xTrekryper
Tornskate
Varsler
xNøtteskrike
xSkjære
Nøttekråke
xKaie
Kornkråke

xKråke
xRavn
xStær
xGråspurv
xPiffink
xBokfink
xBjørkefink
xGrønnfink
xStiffits

xGrønnsisik
xTornirisk
Bergirisk
xGråsisik
xDompap
Kjernebiter
Lappspurv
Snøspurv
xGulspurv
Hortulan
xSivspurv

156 ARTER 1979

104 i 1980 (merket x)

JEN'S - 80

KOMMENTAR TIL NOEN ARTER

Toppdykker, *Podiceps cristatus*. 1 eks 29/4, 2-4 ex. 6/6-27/6, 2 ex. 1/9 og 1 ex 15-16/9.

Podiceps sp.: En meget liten dykker ble sett 26/10 (JN).

Storskarv, *Phalacrocorax carbo*. 60-75 ex. fløy SØ-NV 5/5 (JN).

Gråhegre, *Ardea cinerea*. 1 ex. 11/11. Ellers normal opptreden.

Knoppsvane, *Cygnus olor*. Ett fremmed par ble sett 13/4. Det gamle paret kom tilbake 16/4 sammen med ett 2K ex. Paret forsøkte å hekke, men eggene ble røvet av mennesker. Forøvrig 2 ex. 23/9 og 3 ex. 5/10.

Sangsvane, *C. cygnus*. 2 ex. 24/10-26/10, 4 ex. 4/11, 2 ex. 11/11, 2 ex. 25/11, 6 ex. 30/11, 2 ex. 6/12 og 3 ex. 9/12.

Grågås, *Anser anser*. Ett meget tillitsfullt ex. dukket opp 29/4 og ble fanget og ringmerket (JN, TG). Det ble sett fram til 11/5.

Canadagås, *Branta canadensis*. 6 ex. 11/4. Ellers 2 ex. 22/4, 5 ex. 5 ex 26/5 og 2 ex. 11/5.

Krikkand, *Anas crecca*. 9 ind. 11/4 (tangering), 40 ex. 21-22/4. Ellers normal opptreden.

Toppand, *Aythya fuligula*. Par 22/4 og 28/4, 4 ex. 5/5 og 15-20 Bergend, *A. marila*. 5 ex. 27/10.

Laksand, *Mergus merganser*. 8-10 ex. 22/9. Ellers normal opptreden.

Myrhauk, *Circus cyaneus*. 1 ex. hunn ble sett 13/5 (JN).

Spurvehauk, *Accipiter nisus*. 1 ex. 15/4, 29/4, 25/8 og 30/9.
Fiskeørn, *Pandion haliaetus*. 1 ex. 1/9.
Tårnfalk, *Falco tinnunculus*. 1 ex. 15/4.
"Storfalk" sp. En vandrefalk/jaktfalk ble sett 15/9 (PS).
Fasan, *Phasianus cochius*. På høsten sett i større antall enn vanlig, inntil 10 ind.

Sivhøne, *Gallinula chloropus*. 1 par hekket i 1979.
Sothøne, *Fulica atra*. 1 ex. 22/4, 2 ex. 4/11 og 16/11.
Tjeld, *Haematopus ostralegus*. 1 ex. 11/4, dessuten 1 ex. 22/6.
Dverglo, *Charadrius hiaticula*. 3 ex. 6/6.
Sandlo, *C. dubius*. 1 ex. hørt 11/4. Forøvrig normal opptreden.
Heilo, *Pluvialis apricaria*. 1 ex. fløy over 29/4.
Myrsnipe, *Calidris alpina*. 1 ex. 22/9.
Kvartbekkasin, *Lymnocyptes minimus*. 1 ex. fanget 28/9 (4.obs.).
Rugde, *Scolopax rusticola*. 1 ex. på rugdetrekk 12/4.
Storspove, *Numenius arquata*. Hørt 11/4.
Rødstilk, *Tringa totanus*. 1 ex. 22/4. Forøvrig 1 ex. 6/5.
Skogdue, *Columba oenas*. 2 ex. 12/4 og 1 ex. 4/11.
Hornugle, *Asio otus*. 1 ex. 5/5.
Svartspett, *Dryocopus martius*. 1 ex. 23/9 og 29/9.
Dvergspett, *Dendrocopos minor*. Reir med unger ble funnet 22/6.
Trepplerke, *Anthus trivialis*. 1 ex. 13/5, 1/9 og 23/9.
Heipplerke, *A. pratensis*. 1 ex. 26/8.
Blåstrupe, *Luscinia svecica*. 10+ eks 25/8. 1 ex. 16/9. Forøvrig normal opptreden.
Rødstjert, *Phoenicurus phoenicurus*. 1 ex. 14/10. Forøvrig 1 ex. 1/9.
Svarttrost, *Turdus merula*. 1 ex. 6/10 og 23/9.
Myrsanger, *Acrocephalus palustris*. 1 ex. ringmerket 20/9 (JN, PS).
Møller, *Sylvia curruca*. 1 ex. 13/5.
Munk, *Sylvia atricapilla*. 1 ex. 7/10. Forøvrig normal opptreden.
Stjertmeis, *Aegithalos caudatus*. 10-15 ex. 14/10 (4.obs.).
Trekryper, *Certhia familiaris*. 1 ex. 30/9 og 2 ex. 6/10.
Netteskrike, *Gerrulus glandarius*. 1 ex. 23/9 og 30/9, 4 ex. 6/10.
Køie, *Corvus monedula*. 1 ex. 11/5, 3de ex. 6/10. Vanlig overvintrende.
Ravn, *Corvus corax*. 2 ex. 23/9 (2.obs.).
Bjerkfink, *Fringilla montifringilla*. 60-100 ex. 6%5. Forøvrig normal opptreden.
Gråsisik, *Carduelis flammæa*. Invasjonsartet opptreden med topp 13-14/10, da 70 ind. ble ringmerket. Flokker på 100 ex obs.
Dompøp, *Pyrrhula pyrrhula*. 1 ex. hørt 23/9. Forøvrig normal opptreden.

LITTERATUR:

Nygaard, Jens Erik 1979 : Linnestranda, Rapport 1970-78. BUSK-SKVETTEN 1-79:4-21.

Voous, K.H. 1977: List of recent holarctic bird species. Academic Press.

Noen spesielle observasjoner fra Kolbergtjern i Øvre Eiker

Dagfinn Kolberg

Kolbergtjern med omkringliggende myrer inngår som et av områdene i verneplanen for våtmarker i Buskerud. Som et typisk skogstjern og et av de atørste ugrøfta myrkompleksa i distriktet, er området ganske unikt. Totalt er 73 fuglearter observert her, og av disse er 18 arter spesielt tilknyttet vann og våtmark. Området er mest kjent for sin årlige orrhaneleik og traner som hver vår raster på myrene.

De to siste årene er det gjort et par meget interessante fugleobservasjoner ved Kolbergtjern, og disse har jeg lyst til å nevne litt mer om.

SOTSNIFE, *Tringa erythropus*.

1 eks. observert 20/5-78. Denne moidagen var min kamerat Jon og jeg en liten tur på Kolbergtjern. Vi var ikke videre stillferdige der vi gikk gjennom skogen ut mot myra, da jeg plutselig oppdaget en fugl i myrkanten. Uten tvil en vader, men hvilken? Vi gikk nærmere og noterte kjennetegn: Sotsvart fjærdrakt med hvite prikker på oversiden og mørkerøde bein. Da fuglen lettet like etterpå, så vi den hvite overgumpen og kilen framover ryggen og hørte lokketonen tjuitt. Da var det ingen tvil om at det var en sotsnipe.

Sotsnipe observeres av og til om våren på Fiskumvannet og antas å være regulær vartrekksjæst. Det er heller sjelden at sotsnipe observeres på ei skogsmyr som ved Kolbergtjern. Kolbergtjern ligger ca. 3,5 km fra Fiskumvannet, og det er mest nærliggende å tro at fuglen har kommet derifra.

SVARTTERNE, *Chlidonias niger*.

1 eks. obs. 2/6-1979. Også denne dagen var jeg sammen med kamerat Jon. Vi hadde for anledningen padlet rundt på Kolbergtjern i det strålende været. Meningen var å kontrollere måkereir. Mens vi dreiv med dette og hadde en stor flokk hettemåker og fiskemåker over oss, utbryter Jon: "Svartterne"! (Han hadde tidligere i uken observert 3 svartterner ved Øyeren!). Sammen studerte vi fuglen som var i samme flokken som måkene. Noterte feltkjennetegn: Svart hode, hals, bryst og buk. Hvit undergump. Oversiden og vingenes underside askegrå. Sommerfuglaktig (terneaktig) flukt. Ga ingen lyd fra seg. Vi studerte den i 5 minutter før den forsvant i nordvestlig retning.

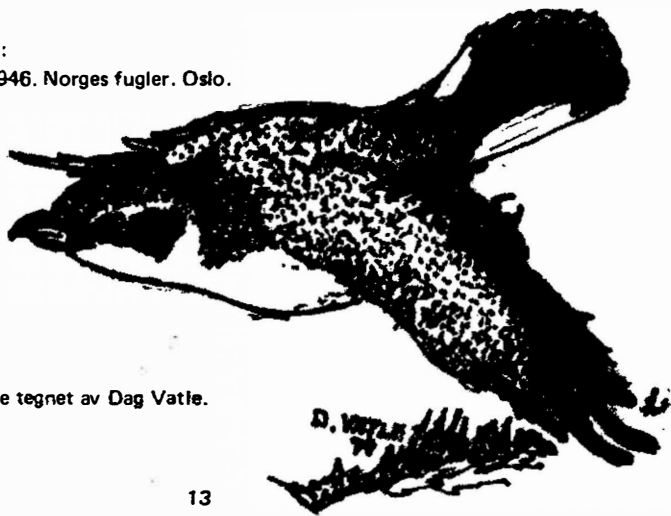
Tegning Øyvind Jacob.

Svarterne observert ved Kolbergtjern er så absolutt sprøtt. Hva i all verden har ei svarterne å gjøre ved et skogstjern? Så vidt meg bekjent er dette tredje observasjonen av arten i Buskerud. De tidligere observasjonene er følgende: 1 eks. skutt i 1853 ved Fiskumvannet (Løvenskiold 1946) og 1 eks. observert ved Miletjern i Nedre Eiker 2/7-78 (Magne Sjøblom pers. medd.).

Den eneste naturlige forklaringen jeg kan gi på denne observasjonen er at svarterna har oppholdt seg et eller annet sted nede i bygda (f.eks. ved Fiskumvannet eller Miletjern) og bare tatt en flyvetur i omegnen. Sannsynligvis har den da oppdaget måkene ved Kolbergtjern og sluttet seg til disse en stund, før den fortsatte videre, forhåpentligvis til trakter som var mer passende for ei svarterne.

LITTERATUR:

Løvenskiold, 1946. Norges fugler. Oslo.

Torskatte tegnet av Dag Vatle.

FILM og FOTOUTSTYR!

Det lønner seg å komme

en tur innom.

Også innbytte /salg av brukt.

FOTOHUSET
PARKERINGSHUSET
Drammen Telf. 832958

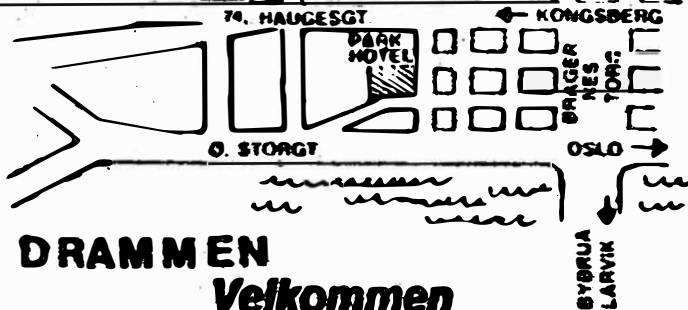
 Offset hurtigtrykk
F.M. Schandy
Haugesgt. 74, 3600 Drammen, Tlf. 83 56 62

BE OM VÅRE PRISER!
PRISER DE VANLIGVIS
IKKE FÅR, FÅR DE HER!

MINIPRISER
TRYKKSAKER

 sykehus

DRAMMEN
Velkommen

Godt utvalg i sanger — kopiering

NOEN OBSERVASJONER FRA GOL, VÅREN 1980

Geir Egil Roe

Årets første trekkfugl på Gol var faktisk enkeltbekkasinen som ble observert midt i Gol sentrum allerede den 14/3 av Christian Aas og undertegnede. Enkeltebekkasinen pleier ellers ikke å innfinne seg før i begynnelsen til midten av april.

Stæren var heller sen da de første individene ikke ble obs. før i månedsskiftet mars-april.

26/4 så jeg en isfugl i rask flukt lavt over vannflaten nedover langs Hallingdalselva, Gol. Den ga hele tiden fra seg en skarp lyd, som ble hørt flere ganger senere samme dag, men fuglen ble ikke senere sett. Observasjonen er kanskje den første i Buskerud på over to år, og det er tredje gangen den sees i Hallingdal.

Tyrkerdua er gledelig nok igjen blitt observert i Gol, for første gang siden våren -78 da den plutselig forsvant ut av Gols fuglefauna. Første observasjonen i år ble gjort den 16/5, da to individer ble obs. i Gol sentrum, den er siden sett flere ganger rundt i kommunen.

Litteratur: Johnsen, I.: Tyrkerduas opptreden i Gol. Buskskvetten 1-1979 s.34.

Syvertsen, Ø.: 1970-årenes isfuglinvasjon. En sammenfatning av funnene i Buskerud. Buskskvetten 2-1979. s.76-79.

Denne lommen i flukt er det Geir Egil Roe fra Gol som er ansvarlig for.

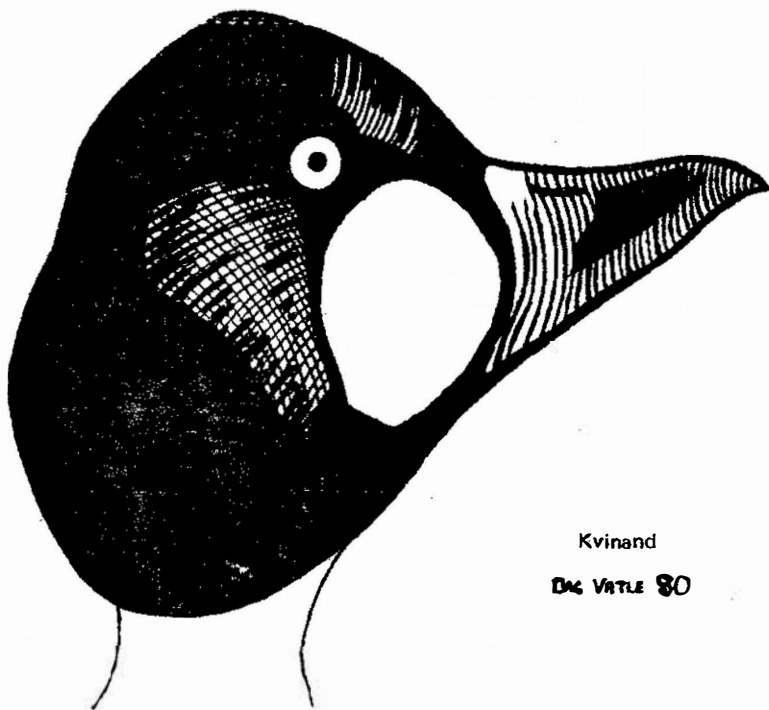
FUGLELIVET I GOL KOMMUNE

Ivar Johnsen og Geir Egil Roe

Da det fra før ikke er offentliggjort noen samlet oversikt over fuglelivet i Gol, vil vi med denne artikkelen prøve å gi et lite innblikk.

Det er først i de 3-4 siste åra at det er blitt foretatt regelmessige undersøkelser av fuglelivet her. Den ornitologiske aktiviteten har først og fremst vært konsentrert i Gol sentrum og deler av Hallingdalselva, mens det i fjellområdene kun foreligger sparsomme observasjoner fra de to siste åra.

Artikkelen består av en artsliste, kommentar til denne og ankomstdatoer for trekkfugler i perioden 1975-79. Artslisten er blitt noe ufullstendig da opplysningene er mangelfulle ved en mengde av de mer sjeldne observasjonene, dette er også grunnen til at flere av de sjeldnere artene ikke er kommentert.

Kvinand

DAG VÅTLE 80

ARTSLISTE.

Tegnforklaring:	X = Sjelden	H = Hekker alm.
	XX = Fåtallig	h = Hekker fåtallig
	XXX = Vanlig	h? = Hekking sansynlig
	XXXX = Tallrik	T = Trekk
	* = Kommentert	S = Streif

storlom	X h?	rødstilk	XXXX H
dvergdykker	X S *	gluttsnipe	XXX T
gråhegre	XX T	strandsnipe	XXXX H
sangsvane	XX T *	grønnstilk	XXX h?
gås sp.	X T *	skogsnipe	XXX h *
stokkand	XXXX H	brushane	XX T
brunakke	XX T	småspove	X T
krikkand	XXX H	storspove	XXX H *
toppand	XXX H	rugde	XX T
svartand	X T	enkeltbekkasin	XXXX h?
kvinand	XXX H	dobbeltekkasin	X T *
laksand	XXXX H	sildemåke	X S
kongeørn	X S *	fiskemåke	XX h
musvåk	X S *	hettemåke	XX S
fjellvåk	XXX H	terne sp.	X S
vepsevåk	X S *	makrellterne	X S
høsehauk	XX h?	ringdue	XXXX n T
spurvehauk	XX h?	tyrkerdue	XXX H
fiskeørn	X S *	gjøk	XXX H
myrhauk	X T	spurveugle	XX h
dvergfalk	XX h?	perleugle	XXX H
tårnfalk	XX h?	hubro	X S *
lirype	XXX H	hornugle	X S
fjellrype	X h *	jordugle	XX h
jerpe	XX h?	kattugle	X S *
orrfugl	XXX H	tårnseiler	XXXX H
storfugl	XX h	isfugl	X S *
trane	XX h *	grønnspekk	XXX H
tjeld	X T	gråspekk	XX h?
heilo	XXXX H	flaggspekk	XXXX H
vipe	XXXX H	dvergspekk	XX h?
myrsnipe	X T	hvitryggspekk	X S *

tretåspett	X S	grå fluesnapper	XXXX H
svartspett	XXX H	steinskvett	XXXX H
vendehals	XXX H	buskskvett	XXXX H
sanglerke	XXX h?	rødstjert	XXX H
fjellerke	X T	svart rødstjert	X S *
sandsvale	XXXX H	rødstrupe	XXXX H
låvesvale	XXXX H	blåstrupe	XXXX H
taksvale	XXXX H	ringtrost	XXX h?
trepiplerke	XXXX H	svarttrost	XXXX H
heipiplerke	XXXX H	rødvingetrost	XXXX H
skjærpiplerke	X T *	måltrost	XXXX H
gulerle	XXXX H	duetrost	XX T
vintererle	XX h	gråtrost	XXXX H
linerle	XXXX H	granmeis	XXXX H
tornskate	XX h? *	toppmeis	XXXX H
varsler	XX h *	blåmeis	XXXX H
stør	XXXX H	svartmeis	XXXX H
sidensvans	XX S	kjøttmeis	XXXX H
lavskrike	XXX h?	stjertmeis	XXXX H
nøtteskrike	XXXX H	spettmeis	XX h?
skjære	XXXX H	trekryper	XXXX H
nøttekråke	XX S	gråspurv	XXXX H
kaie	XX S	pilfink	XX h? *
kornkråke	XX S	bokfink	XXXX H
kråke	XXXX H	bjørkefink	XXXX H
ravn	XXX h	dompap	XXX h?
fossekall	XXXX H	grønnfink	XXX h?
gjerdesmett	XXX H	grønnsisik	XXXX h?
jernspurv	XXXX h?	stillits	X T
gulsanger	X T	tornirisk	XX T
hagesanger	XXX h?	bergirisk	XXX h?
munk	XXX h?	gråsisik	XXXX h?
tornsanger	XXX T	rosenfink	X h *
møller	XXX H	konglebit	X S
løvsanger	XXXX H	grankorsnebb	XX h?
gransanger	XXX h?	furukorsnebb	XX h
bøksanger	X T	sivspurv	XXXX H
fuglekonge	XXXX H	gulspurv	XXXX H
hagefluesnapper	XXXX H	lappspurv	XX T
		snøspurv	XX h

Kommentar til artslista.

Dvergdykker, *Tachybaptus ruficollis*. 1 ind. i Hallingdalselva, Herad 10.11.79 (GER).

Sangsvane, *Cygnus cygnus*. Sees årlig under vårtrekket i tidsrommet januar-april. Max. ant. 8 ind. (RS).

Gås sp. 30 gjess obs. på trekk i retning N-V 23.4.77. (IJ).

Kongeørn, *Aquila chrysaetos*. Skal i "gamledager" ha hekket i kommunen (OKV). Fra nyere tid foreligger det bare to sikre observasjoner : 1 ind. over Gol sentrum i mai-75, og 1 ind. på Golsfjellet 1.6.79. (GER).

Musvåk, *Buteo buteo*. Arten påtreffes sporadisk i kommunen, med størst hyppighet i juli-august.

Vepsevåk, *Pernis apivorus*. 1 ind. i flukt mot SØ. Robru. 16.8.79.

Fiskeørn, *Pandion haliaëtus*. 1 ind. ble sett på næringsjakt over Hallingdalselva 1.6.75., den ble sett stupende tre ganger, alle med negativt resultat (VR og JM). 1 ind. i flukt oppover langs Hallingdalselva 5.5.78. (IJ og

Myrhauk, *Circus cyaneus*. 2 hanner og 1 hunn på Golsfjellet 19.5.74. (GN).

Fjellrype, *Lagopus mutus*. 1 par på Nystølfjellet (ca. 1230 m.o.h.) (IJ, DV og GER), og 1 hann ved samme lokalitet 1.9.79 (GER). Nystølsfj. er det høyeste fjellområdet i Gol, med Nystølsvarden på 1295 m.o.h., og må regnes for eneste lokalitet for arten i kommunen.

Trane, *Grus grus*. Ca. 60 ind. i flukt over Golsfjellet ultimo mai 1976 (WHG).

Skogsnipe, *Tringa ochropus*. Ett reirfunn (4 egg) ved Tisleifjorden juni-78 (GER). Minst 3 ind. i sangflukt - kurtise i sannsynlig hekkelokalitet 17.5.79. Robru. (WHG).

Storspove, *Numenius arquata*. Ett reir med tre unger ved Klanten flyplass 12.6.74 (GN). Arten opptrådte vanlig rundt Tisleifjorden sommeren -78, men ble ikke konstatert hekkende.

Dobbeltbekkasin, *Gallinago media*. 1 ind. ved Fjellheim 18.5.74. (GN), og 2 ind ved Langhaugen 21.5.79 (IJ', DV, GER).

Sildemåke, *Larus fuscus*. 1 ind. ved Gol Stasjon, i en flokk med fiskemåke 17.6.78. (GER).

Hubro, *Bubo bubo*. 1 ind. på Skaraåsen 2.1.78. (IJ, GER). Skal ha hatt tilhold ved flere lokaliteter i "gamledager" (OKV).

Kattugle, *Strix aluco*. 1 ind. ved Hallingdalselva ultimo mars -78, og ett dødt ind. i Hallingdalselva 1977 (JH,KOK).

Isfugl, *Alcedo atthis*. 1 ind. Trillhus, Gol 3.5.75 (VR, JM).

Hvitryggspett, *Dendrocopos leucotos*. 1 ind. sommeren -75 og 1 hann 13.9.78 (GER). Arten er den sjeldneste av alle spettene både i Gol og resten av Hallingdal.

Skjærpiplerke, *Anthus spinoletta*. 1 ind. ved Hallingdalselva 1.5.75 (VR, JM), og 1 ind. 5.4.78 (IJ,GER).

Varsler, *Lanius excubitor*. Ett reirfunn i granskog ved Tisleifjorden juni/juli -78 (GER), utenom dette reirfunnet er arten bare obs. et par ganger i kommunen.

Tornskate, *Lanius collurio*. Sommeren -78 ble arten obs. regelmessig i området rundt Tisleifjorden, bl.a. ble et engstelig par sett 28.7., men hekking ble ikke konstatert (GER). Disse obs. er gjort i 820-1000 m.o.h., noe som er oppsiktsvekkende da tornskata i følge Haftorn -71 er en utpreget lavlandsfugl.

Svartrødstjert, *Phoenicurus ochruros*. 1 ind. 1.5.75 (VR, JM).

Pilfink, *Passer montanus*. Sees hver vinter på fuglebrettet, gjerne i gråspurv-flokker. Max. ant. 12-15 ind. vinteren -77.

Rosenfink, *Carpodacus erythrinus*. Ett reirfunn 9.6.75. Paret sett, hannen ettårig. Reiret inneholdt 3 egg 11.6., ved kontroll 29.6 var reiret tomt og ingen fugler å se. I tillegg til hekkeparet ble en ettårig hann obs. samme sted 11.6 (VR, JM). Og en syngende hann 19.6 (WHG).

OBSERVATØRER:

JH: Johannes Hernes.

WHG: Walter Henning Gundersen.

IJ: Ivar Johnsen.

KOK: Knut Ole Klepp.

JM: Jan Michaelsen.

GN: Gunnar Numme.

VR: Viggo Ree

GER: Geir Egil Roe

RS: Roar Selboe.

DV: Dag Vatle.

OKV: Ola K. Viko.

NATTRAVNHEKKING PÅ HURUMLANDET

Ulf Myrvold

Hurumlandet ligger som ei halvøy mellom Oslofjorden og Drammensfjorden. Naturen har samme karakter som den på vestsida av Drammensfjorden, men skiller seg vesentlig fra naturen på østsida av Oslofjorden. Terrenget ved Drøbak og Ås er utpreget flatt med dominans av gran- og blandingsskog. Hurumlandet er preget av kupert terreng med steile åsrygger. Biotopen som dominerer åsene er glissen furuskog med sparsom bunnflora bestående av forskjellige lyngarter. I dalsøkkene hvor jordsmonnet ikke er så skrint finner man gran- og blandingsskog. Furuåsene gir hekkemuligheter for flere flere. Musvåken hekker flere steder i brattellingene, hjerne i nærheten av åpne flater. Fiskeørn burde ha muligheter til formering i trekronene, men denne er hittil ikke påvist hekkende. Den fuglen som allikevel er mest knyttet til disse kupertene, skrinne furuåsene er nok nattravnen. I sene junikvelder høres da også nattravnans surrende låt flere steder på Hurumlandet. På de mest øde strekningene kan 3-4 fugler høres fra et og samme sted på en natt. Det er derfor sannsynlig at nattravnen hekker flere steder på halvøya, men på grunn av sitt bortgjemte levesett er den svært vanskelig å påvise. Som navnet tilsier, er den knyttet til de mørkeste timene av døgnet. I stille, varme sommeretter flagrer den rundt mellom trærne på jakt etter insekter. Av og til lokkes den fram på veiene av insektene som samles her, og da sees den gjerne i det den bakser av sted i karakteristisk vinglende flukt med lange, knekte vinger og lang hale. Kommer man den riktig nær, kan man få se hannens hvite perler på vinger og hals, og at fjærdrakten virker frynsete.

Typisk hekkeokallitet for nattravn - furuskoghei. Foto: Normann Olsen.

Bortsett fra dette var det lite jeg kjente til nattravnen og dens levesett her ute blant furuåsene. Men så en dag var jeg ute og gikk i dette terrenget. Jeg hadde mistanke om at musvåken holdt til i en skrent her og håpet å finne reiret. Men jeg trålet området på kryss og tvers uten noen reaksjoner fra våken. Jeg var derfor på vei ned i dalen da en merkelig fugl skjente av sted rett foran beina mine. Flukten gikk kast i kast og av og til bredte fuglen ut stjerten til en flott vifte. Hodet så jeg bare som en liten knopp mellom vingeknokkene. Men flukten, de lange, knekte vingene - nattravn, slo det ned i meg. Som en refleks søkte jeg straks over røtter og lyng med øynene. Og der, på ei lita, reinskrapet grop blant røsslyngen lå to langsmale, sylindriske egg. Jeg hadde funnet reiret ! Etter at det verste sjokket hadde glidd over registrerte jeg at eggene hadde gulhvitt bunnfarge med brungule flekker og tegninger. Jeg noterte meg nøye stedet og forsvant.

Reirgropa lå altså i en bratt ås med mye nakent fjell stikkende fram. Det var en vestvendt helling og selve reiret lå bare 20-30 meter oppe i fjellsida. Reiret ble funnet den 19. juni og ble besøkt flere ganger siden av Normann Olsen og meg. Vi måtte imidlertid innskrenke besøkene, da det viste seg at fuglen ikke trykket på langt nær så fast på eggene som vi hadde ventet ut fra litteraturen. Nattravnen opptrådte aldri aggressivt eller med avledningsmanøvre slik det har vært vanlig ved andre reirfunn. Ved forsiktig opptreden trykket den gjerne fast, mens den gjorde seg lang og smal som en stokk og lukket øynene halvveis. Og den kunne trygt stole på kamuflasjedrakten. Tok man øynene vekk fra den et øyeblikk måtte man konsentrere seg for å finne den igjen, selv om man sto på 10 meters hold. Allikevel hendte det at den fløy av. Den satte seg gjerne langsetter en furugrein i nærheten et øyeblikk, før den forsvant i skogen.

Nattravn fotografert på reiret av Normann Olsen.

Den 30. juni lå nattravnen fortsatt på reiret, men nå lå det eggeskall strødd ca. 30 cm nedenfor reiret. Det var altså ungene hun nå varmet. Siste gang vi var ved reiret før dette var 27. juni, slik at egga ble klekt i dette tidsrommet.

Det varte ikke mange dagene før ungene hadde beveget seg såpass langt bort fra reirgropa at de var vanskelige å finne igjen. Til å begynne med var ungene noen få centimeter lange, dunete bylter. Påfallende flate i kroppen og med et knapt synlig nebb. Fjærdrakten var spraglet i gråhvitt og gulbrunt. Ved forflytninger begynte ungene først å rugge hurtig fra side til side, og på denne måten "disset" de i vei. Ungene vokste fort, allerede etter få dager kunne man se forskjeller i fjærdrakten.

En interessant detalj å merke seg ved hekkingen her er at det kun var hunnen som ble observert på reiret. Hannen viste seg ikke i det hele tatt. Dette tyder på at paret kun hadde ett kull, i og med at hunnen ellers ville overlatt ungestellet til hannen, mens hun selv påbegynte et nytt kull.

Etter alt å dømme var det en vellykket hekking nattravnen gjennomførte i år. Et lite bidrag til å opprettholde den tilsynelatende ganske gode bestand på Hurumlandet. Vi får håpe det fortsetter slik. At den dempede, monotone surringen som har blitt en del av sommernatten her fortsatt vil høres over de raggete åsene på Hurumlandet.

Vi tilbyr deg døgnservice fra
vår nye "medarbeider"

MINIBANKEN

miniBank - med muligheter for
kontanter fra konto - hele døgnet.

Spør etter nærmere opplysninger

Drammen

Filialer: Lierbyen, Lierskogen,
Sylling og Tranby

ATLASPROSJEKTET I BUSKERUD

(Kartlegging av hekkende fuglearter)

Feltutvalget i Buskerud ved / Per Ole Syvertsen.

Det har nå innkommet opplysninger fra nesten 75 % av rutene i Buskerud, men bare 20-25 av rutene (13-17 %) kan sies å være bra eller noenlunde bra dekket foreløpig. Det er derfor viktig at alle bidrar med opplysninger, og helst jobber aktivt med prosjektet hvis vi skal kunne gjennomføre det etter planene.

1979 ble på flere måter et dårlig år for atlasprosjektet i Buskerud. Færre personer bidro med opplysninger enn året før, og fra mange områder kom det bare spredte og tilfeldige observasjoner. Det dårlige sommerværet må nok ta sin del av skylda, og vi skulle nok dessuten lagt større press på medlemmene for å få folket ut i felten. I enkelte områder, spesielt i deler av Hallingdal og øvre Numedal er det likevel utført et vesentlig arbeid for å bringe atlasprosjektet fram til fullføreelse. Feltutvalget takker alle som har deltatt i atlasprosjektet i 1979 for innsatsen.

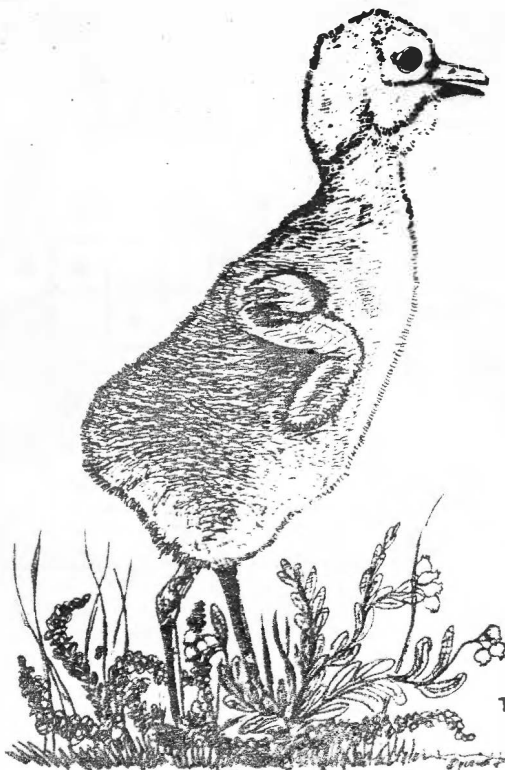
I skrivende stund (april 1980) har det innkommet opplysninger om hekkende fuglearter i 112 av rutene i Buskerud (74,7%) for årene 1977-1979. På kartet fig. 1 er antall arter i de enkelte ruter markert. Hekkekode A1 (art observert i hekkesesongen uten indikasjon på hekking) er i denne artikkelen holdt utenfor. Ved å sammenligne fig. 1 med kartet fra ett år tidligere (se side 91 i 1978-årgangen av "Buskskvetten") ser man straks at den største framgangen har atlasprosjektet hatt i den øvre delen av fylket vårt. De mange hvite feltene som fortsatt vises både her og ellers på kartet taler imidlertid klart om behovet for fortsatt stor innsats blant alle fugleinteresserte i Buskerud. Man skal også huske på at kartet bare gir opplysninger om hvor mange ulike arter som er registrert i de enkelte rutene, og ikke hvor godt dekket disse er. En vurdering av dekningsgraden er avhengig av flere forhold.

I en artikkel i "Buskskvetten" nr. 3 1978 ble tre av de artskartene som atlasmateriale plottet inn på (minus hemmelige opplysninger og alle A1-opplysninger) presentert. Disse var kartene for heilo, taksvale og tornskate. I fig. 2-4 gjengis denne gang artskartene for gluttsnipe, perleugle og gulerle. Gluttsnipe er vanskelig å finne hekkende ute i terrenget, og er sannsynligvis en forholdsvis fåtallig hekkefugl i Buskerud. De opplysninger vi foreløpig har fått tyder på at arten hekker i et bredt belte gjennom de høyereliggende skogene i øvre og midtre del av fylket.

Perleugla er en vidt utbredt art som år om annet hekker i store antall i distriktet vårt. Det viser seg gjerne at hekking blir rapportert fra de fleste rutene når et visst arbeid er nedlagt. I første omgang skulle mange av tomrommene på kartet raskt kunne fylles igjen av med observasjoner av syngende hanner i kortere eller lengre tidsrom om våren.

På myrer og beitemark opp mot fjellet og i dalførene lenger ned i Buskerud er gulerla et typisk innslag i faunaen. Helt ned til flatbygdene når den, idet en liten bestand holder til ved Fiskumvannet i Øvre Eiker. Utbredelsen er imidlertid ikke godt kjent. Bl.a. er det et åpent spørsmål hvor den nedre grensa for gulerla går i Buskerud, og om flere flatbygdforekomster kan påvises. Det er ikke kjent om andre underarter enn såerle inngår i materialet.

En del har allerede sikret seg ruter for 1980. Vi håper flere vil gjøre det i ukene framover. Dette kan skje direkte på medlemsmøter : i Hallingdal lokallag til Geir Egil Roe, i Øvre Eiker lokallag til Dagfinn Kolberg og i Drammen lokallag til Per Ole Syvertsen. Feltutvalgets adresse er : Per Ole Syvertsen, Klem, 3478 Nærnes. Vi ber om at denne adressen tilskrives, hvis du ikke treffer oss på lokallagsmøtene.

Traneunge tegnet av Øyvind Jacob.

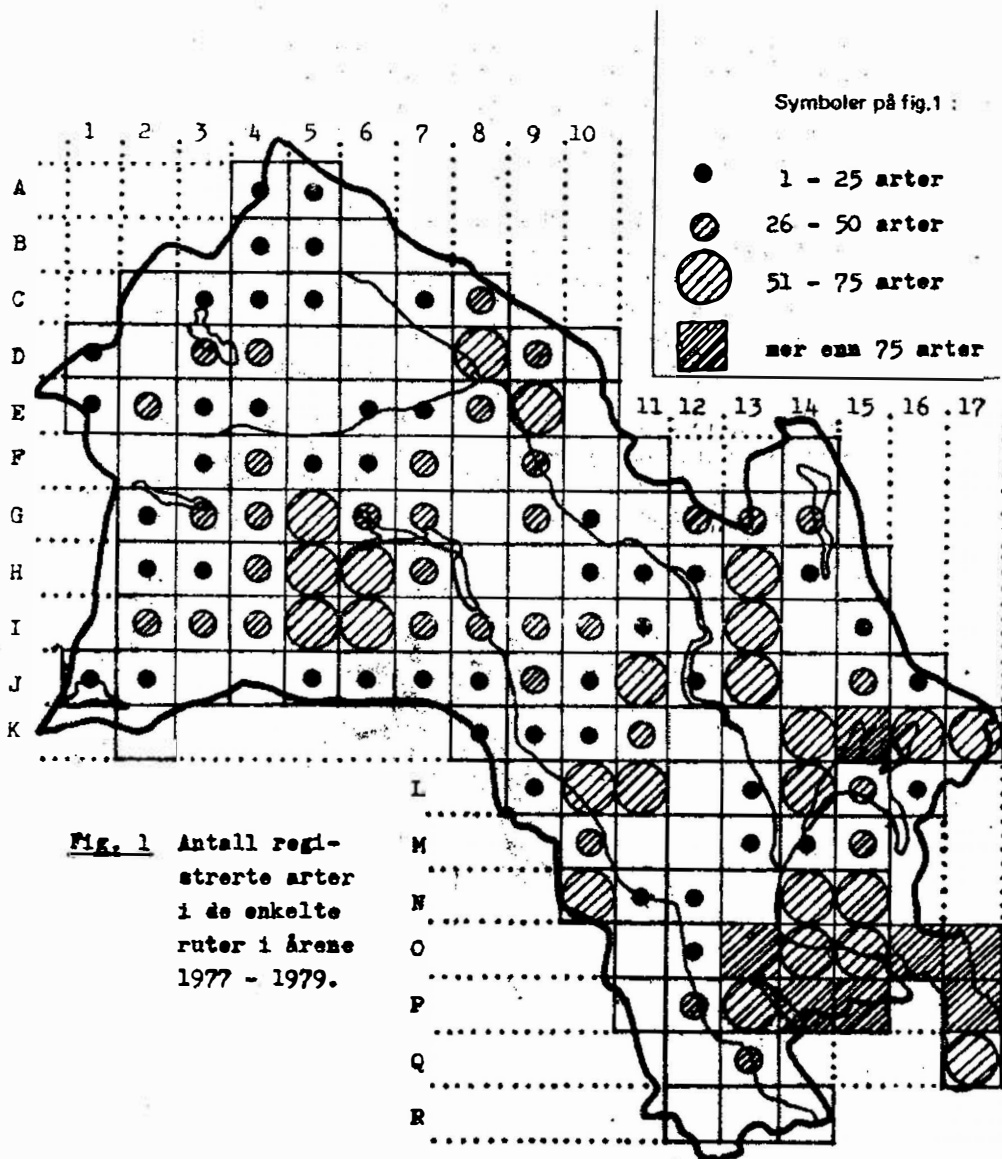

Fig. 2. Gluttsnipe, *Tringa nebularia*.
Atlasobservasjoner 1977-1979.

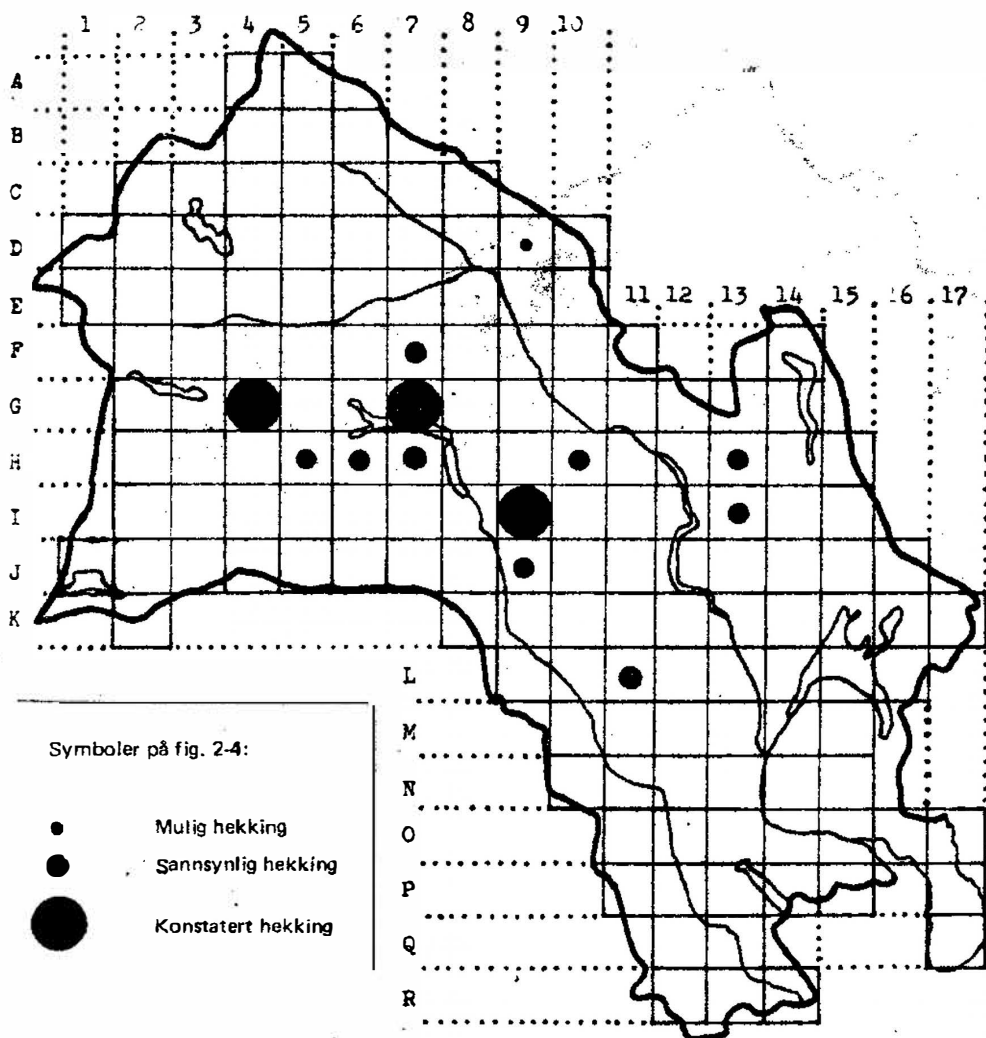

Fig.3. Perleugle, *Aegolius funereus*.
Atlasobservasjoner 1977-1979.

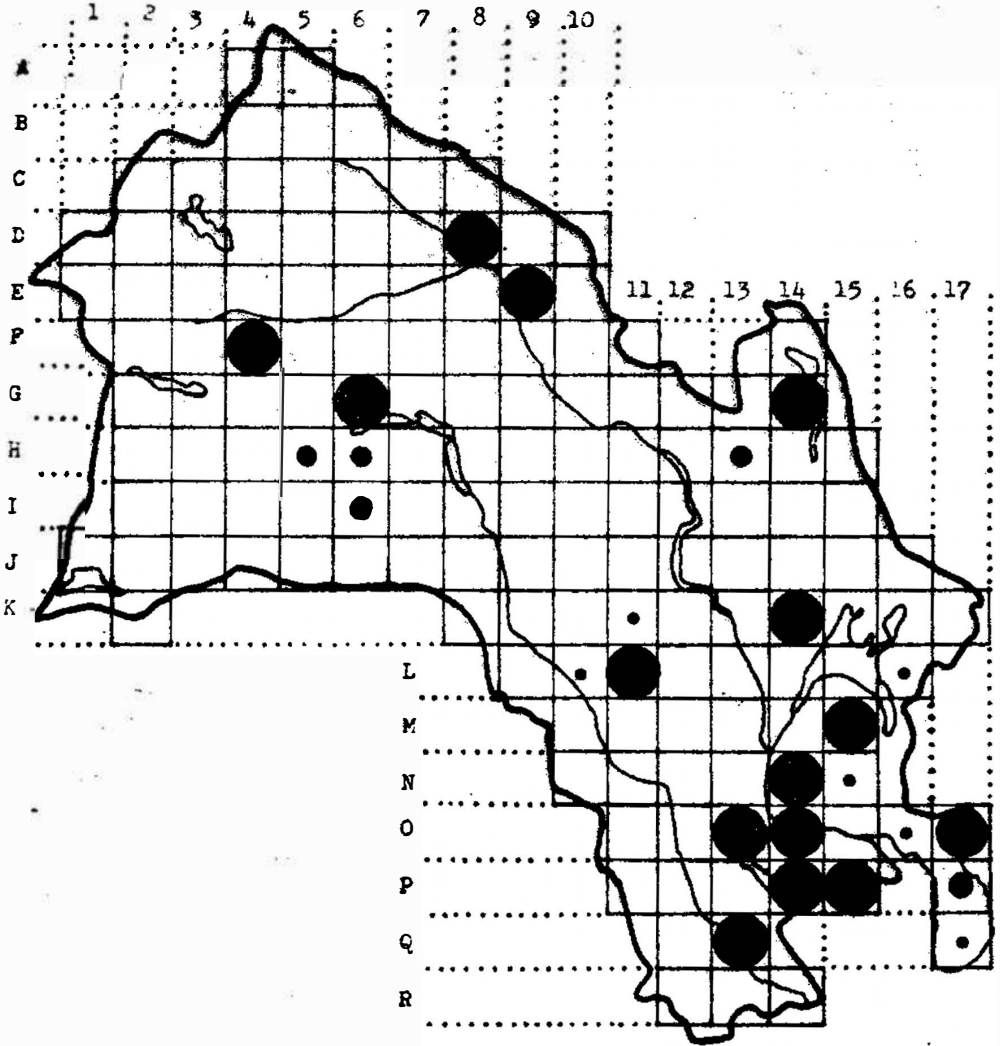
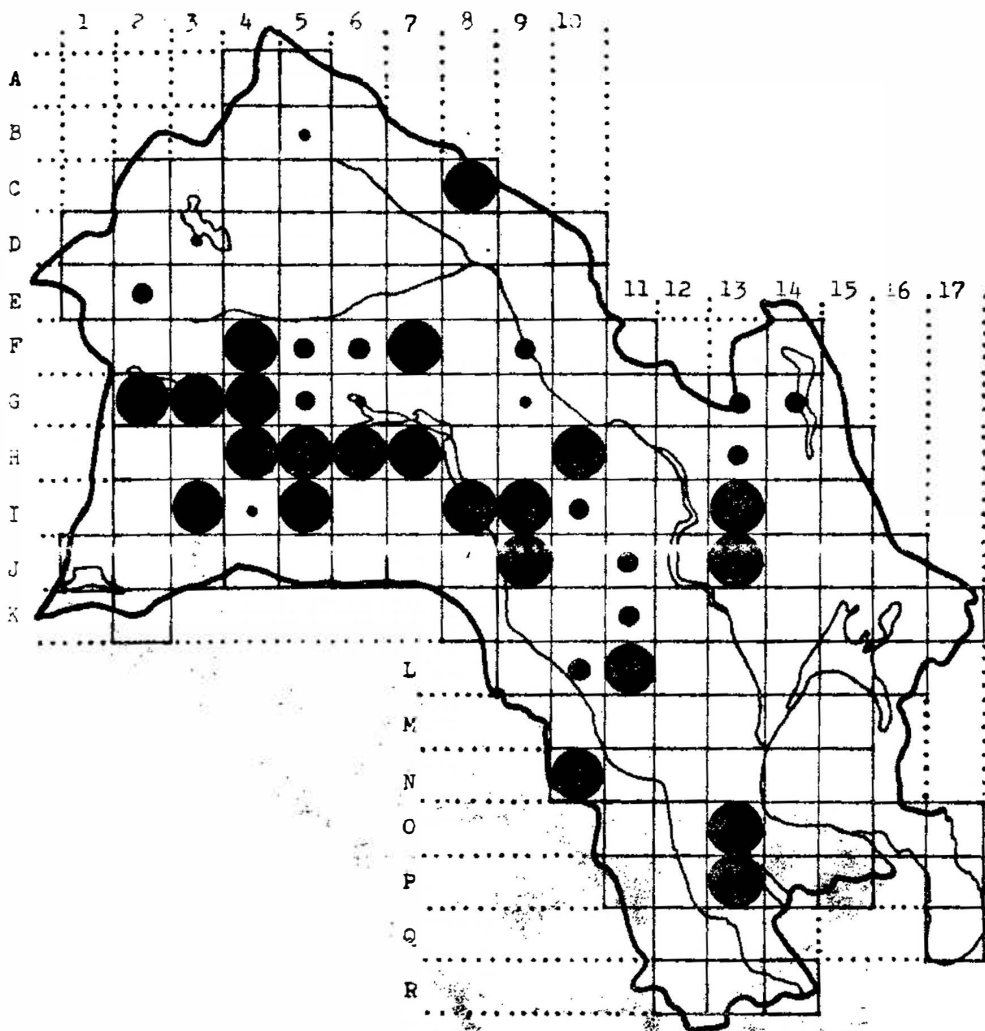

Fig. 4. Gulerle, *Motacilla flava*.
Atlasobservasjoner 1977-1979.

NOF- DRAMMEN LOKALLAG.

MØTER I HØST.

11. sept : Tom Schandy forteller om et to ukers opphold i Gambia i Vest-Afrika.

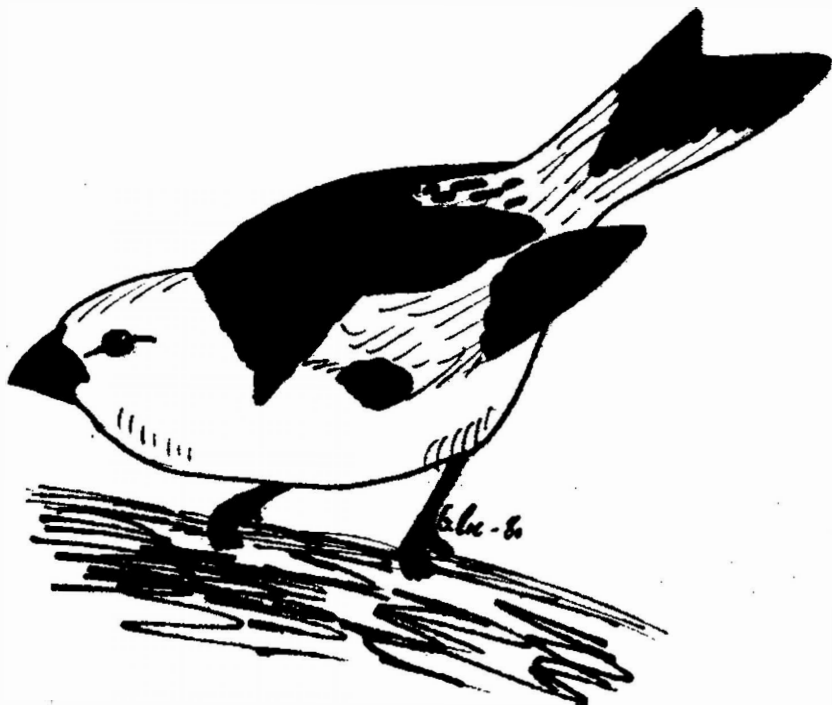
Det vil bli bildemøte med en fremmes kultur, fargerike fugler, krokodiller og andre -ppler foruten giftige slanger.

9. okt : Oddvin Lund forteller om et besøk i Israel.

13.nov.: Vi går gjennom bildene til vår nystartede klubbkonkurranse og kårer en vinner.

11.des.: Årsmøte. Jens E. Nygård vil ~~etter~~ årsmøtesakene fortelle om sitt yndlingsområde - Linnestranda i Lier, som ikke trenger noen nærmere presentasjon. Det er like før Linnestranda blir fredet, så det er et meget aktuelt møte.

Møtene vil bli holdt på den andre torsdagen i hver måned i kantina i Drammen Folkebibliotek. VEL MØTT !

**INNHOLDSFORTEGNELSE FOR 3. ARGANG (1979)
AV BUSKSKVETTEN**

Forfatter	Artikkel	Nr.	Side
Anker-Nielsen, Tycho	Virksomheten ved Ringerike Feltstasjon, Averøya 1974-79.	3	84
Johnsen, Ivar og Røe, Geir	Tidlige vårobservasjoner fra Gol	1	34
Johnsen, Ivar	Tyrkerduas opptreden i Gol.	1	34
Kolberg, Dagfinn	Fra kattuglas liv	2	69
Nygård, Jens Erik	Linnesstranda. Rapport 1970- 1978.	1	4
Nævra, Arne	Verneplan for våtmarker i Buskerud.	1	30
	Fiskumvannet Naturreservat	2	44
Schandy, Tom	Nattergalens opptreden i Buskerud.	1	23
	Mallorca er ikke bare turister.	2	66
Syvertsen, Øivind	1970-årenes isfuglinvasjon.	2	76

-0000-

Lista viser at 8 forfattere har bidratt med 10 artikler til den tredje årgangen av BUSKSKVETTEN. Til sammenligning med 1978 så deltok 11 forfattere med 23 artikler. Grunnen til at artikkelantallet har gått ned, skyldes nok de tre store rapportene fra Linnesstranda, Fiskumvannet og Averøya. Disse artiklene har selvsagt opptatt mye plass. Men i de kommende år vil ikke dette stoffet bli så dominerende, da bare kortere supplerings- og årsrapporter vil komme fra hver av disse lokalitetene.

-0000-

Til:

